

Ježiš Kristus, naša nádej – I. detstvo; 3. Meno Ježiš – zvestovanie Jozefovi

(spracované podľa katechézy Pápeža Františka z 18. decembra 2024)

Matúš nám, na rozdiel od Lukáša, neponúka perspektívu matky Márie, ale Jozefa, človeka, ktorý prijíma na seba legálne otcovstvo Ježiša, čím ho „naštepí“ do kmeňa Jesseho a tak ho spojí s prísľubom, ktorý dostal Dávid.

Ježiš je naplnenou nádejou Izraela: je prisľúbeným Dávidovým potomkom, „*spravodlivým výhonkom*“, ktorý má byť skutočným kráľom, vykonávajúcim právo a spravodlivosť (por. Jer 23,5; 33,15).

Jozef vystupuje v Matúšovom evanjeliu ako Máriin snúbenec. Pre Židov boli zásnuby právnym zväzkom v plnom zmysle slova. Zväzkom, ktorý asi rok vopred pripravoval na slávenie manželstva. V tom čase žena prechádzala zo starostlivosti otca do starostlivosti manžela.

Presne v tomto období Jozef zistí, že Mária je v pozhnanom stave. Jeho láska je vystavená tvrdej skúške. V takýchto situáciách Zákon ponúkal dva spôsoby zrušenia zásnub: buď verejný právny akt, ktorý znamenal predvolanie ženy pred súd, alebo neverejné, súkromné konanie, v ktorom žena dostala priepustný list.

Matúš definuje Jozefa ako „*spravodlivého človeka*“, muža, ktorý žije podľa Pánovho zákona, z ktorého čerpá inšpirácie do každej životnej situácie. Keďže Jozef žije z Božieho slova, reaguje rozvážne: nenechá sa prevlcovať pocitmi a strachom, ale nechá sa viesť Božou múdrosťou. Rozhodne sa odlúčiť od Márie bez kriku, v tajnosti. Toto je Jozefova múdrosť, ktorá mu umožní nemýliť sa. Múdrosť, ktorá ho otvára, aby sa nechal ochotne viesť Pánovým hlasom.

Jozef takto pripomína iného Jozefa, Jakubovho syna, ktorého jeho bratia prezývali „snár“. Toho Jozefa, ktorého otec miloval, bratia nenávideli a Boh ho povýšil tak, že bol „len o trón nižšie“ od faraóna.

Oboch Jozefov teda spájajú sny. O čom sníva ten z Nazareta? Sníva o zázraku, ktorý Boh koná v živote Márie a o zázraku, ktorý sa udeje aj v jeho živote: berie na seba otcovstvo schopné strážiť, chrániť a odovzdávať materiálne a duchovné dedičstvo. Lono jeho snúbenice je pozhnané Božím prisľúbením. Tým prisľúbením, ktoré nesie Meno, v ktorom je všetkým darovaná istota spásy.

Jozef vo sne počuje: „*Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov*“ (Mt 1,20-21). Zoči-voči tomuto zjaveniu Jozef nežiada ďalšie dôkazy; dôveruje. Dôveruje Bohu, prijíma sen, ktorý „sníva“ Boh o jeho živote a o živote jeho snúbenice. Takto vstupuje do milosti, v ktorej žije božie prisľúbenia vo viere, nádeji a láske.

V tomto všetkom Jozef nevysloví jediné slovo, ale verí, dúfa a miluje. Nevyjadruje sa slovami do vetra, ale konkrétnymi skutkami. Patrí do pokolenia tých, ktorých apoštol Jakub označuje akú takých, ktorí „*uskutočňujú Slovo*“ (por. Jak 1,22) tým, že ho realizujú v skutkoch a v živote. Jozef dôveruje a poslúcha: „*Jeho vnútorná bdelosť pre Boha... sa spontánne mení na poslušnosť*“ (Benedikt XVI).

Prosme si aj my od Pána milosť počúvať viac, ako hovoríme; milosť snívať Božie sny a prijímať zodpovedne Krista, ktorý od momentu nášho krstu žije a rastie v našom živote.